

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:
1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.
Pentru monarhie:
1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.
Pentru România și străinătate:
1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.
Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oraă 6 cr.
a treia-oraă 5 cr.; și timbru de 30 cr.
Redacția și administrația: Strada Poplăcii Nr. 15.
Telefon Nr. 14.
Se prenumerează și la poste și la librării.
În România:
la dnul Carol Schuller în București, strada
Labirint nr. 4.
Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se inapoiază
Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Crisa noastră.

Isbucnirea ei.

Precum un bolovan de zăpadă crește din ce în ce rostogolindu-se pe coastele unui munte, astfel a crescut și crisa, de care ne ocupăm.

Când am început această sinistru serie de articole, sub „crisă” înțelegeam afacerea comitetului național, reprezentat prin presidentul Dr. I. Rațiu — cu T. L. Albini, care denegase a da o declarațiune, prin care se recunoaște, că nu este el proprietarul „Institutului Tipografic”, — și se-l cedeze adevăraților proprietari. Chestiunea aceasta, care în public apăsă o a afacere de drept privat între două persoane — de fapt însă era între o corporațiune și o persoană — s'ar fi putut tracta foarte bine în „Tribuna”, fără-ca să jigneze pe cineva, decât doar pe T. L. Albini, care mai figura încă ca și „proprietar” al „Tribunei”. În cazul acesta crisa ar fi rămas o crisă de natură mai tolerabilă, astfel însă cum ea s'a dezvoltat în cursul său a devenit o crisă scandaluoasă, cum nu s'a mai pomenit, nu numai la noi, dar' la nici un alt popor din patrie.

Sântem datori să arătăm cum s'a întemplat acest lucru.

Din 19 Noemvrie începând, când s'a efectuit execuțiunea asupra „Institutului Tipografic” și a celor două foi: „Tribuna” și „Foia Poporului”, știrea ei s'a lăsat încet-încet în toate părțile. Cam la o lună afacerea a început a se discuta viu prin presă, mai ales în presa din România și în cele ungurești dela noi.

Dar' cum se discuta?

Ziarele opoziționale din România ziceau, la început, că Dr. Rațiu a sequestrat „Tribuna” pentru articolul „Milleniu” și alți articole de asemenea ton, căci inițiaseră, la mandatul liberalilor, și în special al dlui D. Sturdza o eră de împăciuire și prietenie cu Maghiarii.

Adecă îi dăduseră un colorit național.

Drept că acest fel de motivare, ca motivare nu e corect, dar' și mai necorect se prezenta afacerea prin presa liberală, adecă guvernamentală. Aceasta propunea pe domnul Dr. Rațiu, ca pe un om, care procede din punct de vedere egoistic și vrea să-și apropieze și-și averea națională.

Am fi iertat foilor din România aceste insinuări, ca provenind din ignoranță și necunoștință de cauză, dacă la spatele informațiilor acestora, ba chiar ca autori ai articolelor n'am fi văzut pe niște oameni, cari și la noi, dar' mai ales în România, trec de foarte devotați și entuziasmați anteluptători ai cauzei naționale: membri ai comitetului partidului național.

Astfel însă nu s'a mai putut ierta.

Spre exemplu „Lumea Nouă” a publicat un interview avut cu dl Septimiu Albini, în care se scriau lucruri de acestea:

„Institutul Tipografic” din Sibiu și ziarul „Tribuna” nu e proprietatea nici a dlui Dr. Rațiu — zice dl S. Albini — nici a fratelui-meu, nici a dlui Brote, ci e a națiunii. Dreptul de proprietate însă s'a trecut, după împregiurările politice, când asupra unuia, când asupra altuia. Așa la început „Institutul” a fost o întreprindere pe acțiuni, și temându-ne ca acțiunile cu timpul să nu cadă în mâinile Ungurilor (? Red. „Trib.”), dl Eugen Brote a răscumpărat acele acțiuni (Nu e adevărat! Red. „Trib.”) devenind proprietarul întreprinderii, însă proprietar cu numele, căci în realitate era tot a națiunii. (Nu e așa! Red. „Trib.”) Tot așa a trecut asupra lui Popa Necșa (?! Red. „Trib.”).

În urma celor întemplate dincolo cu plecarea noastră (? Red. „Trib.”) proprietatea a trecut asupra fratelui meu Liviu; comitetul național însă pentru o mai bună garanție a hotărât, ca să dea și dlui Rațiu un act de proprietate pentru împregiurări neprevăzute....

Cetitorii nostri pot vedea, cunoscând cele publicate în articolele precedente, câte falsități și intervertiri se cuprind în aceste câteva șire.

Ei, bine, aceste falsități nu le putem ascrie toate numai corespondentului, care a interviewat pe domnul Septimiu Albini....

Cu atât mai puțin, căci în același articol se mai zice și următoarele:

Dr. Rațiu, împins de dl Coroianu, căci altfel nu cred, ca ar fi făcut ce a făcut (!! Red. „Trib.”) s'a intrunit cu șapte din membrii comitetului național (Ar trebui să zică 17! Red. „Trib.”) și au hotărât numai domnia-lor, ca dl Rațiu să revendice dreptul de proprietate în baza actului dat....

Astfel se prezintă chestiunea prin oameni, ca dl Septimiu Albini; ca „o intrigă și o nelcredere”, deși cetitorii nostri știu acum din acte, că lucrul stă cu totul altfel.

Dar' am fi mai putut tăcea și în fața acestora, căci ele se scriau în ziare din România, cari din fericire nefericită la noi nu trec, decât doar' sub plic.

Chestiunea însă a început a fi discutată din ce în ce tot mai detaliat, dar' totodată și mai fals.

A venit „Gazeta Poporului” din București, care în același număr se ocupa în două locuri de afacerea aceasta: în prim-articol și într'o scrisoare a dlui Septimiu Albini, tot așa de incorectă și falsă, ca și celelalte.

Era lucru evident, că aci se face o sistematică campanie de minciuni în contra persoanei presidentului Dr. Ioan Rațiu. Era evident un joc fals și de rea credință.

Pe când aici dl T. L. Albini și soții sei recuseră la toate apucăturile advocătești, și făcându-se că „nu știu, n'am văzut, n'am fost pe acolo”, se legau strict de acte, mai declarându-le și fictive, pe atunci dincolo peste Carpați, alți oameni băteau coarda națională și-l prezentau pe Drul Ioan Rațiu de un om, care e jertfa unor intrigi ai conservatorilor și a unor persoane din comitetul național.

Legătura celor de aici, cu cei de dincolo era evidentă, ca și duplicitatea rolului ce-l jucau. Aici se făceau „proști”, nevoind să știe nimic de avere națională, susțineau înaintea judecătoriei, că obligațiunea e fictivă, că Dr. Rațiu nu 'i-a dat bani, că n'a avut nici când 19.000 fl., car' dincolo susțineau, că averea e națională și Dr. Rațiu vrea să-și-o facă proprietate privată; că Drul Rațiu silește pe Albini să „i-o cedeze lui personal” (!) cum scria „Gazeta Poporului” în pasagiul citat în numărul nostru de ieri.

Articolele aceia ai „Gazetei Poporului” au fost reproduși per extensum și în „Gazeta Transilvaniei”, au ajuns deci cunoscuți și publicului nostru.

Se înțelege, că între atari împregiurări nu se mai putea continua cu tăcerea, căci aceasta n'ar fi făcut altceva, decât să dea loc la suspiciuni, și să facă crezibile scorniturile și calumniile împărtășite și la noi cu graiu viu și prin conventicule secrete.

De aceea presidentul partidului s'a hotărât să intrerupă tăcerea și să facă lumină.

Articolele „Gazetei Poporului” din București au dat ultimul impuls la aceasta.

Astfel s'a pregătit și început seria publicată până acum. Primul articol intitulat „Prolog” și publicat abia în numărul nostru de Crăciun era gata deja la 1 Ian. n.

În 2 Ianuarie Dr. Rațiu 'l-a dat însuși cu mâna sa în tipografie, poruncind energic ca să apară în fruntea foii. Pe la 10^{1/2} înainte de amezi 'i-se anunță dlui Dr. Rațiu, că domnul Russu-Șirianu, văzând manuscrisul la culegători și cetind prin el s'a infuriat deodată, a cules manuscrisul, 'l-a confiscat și a stricat tot ce a fost cules deja din el.

Norocul, că manuscrisul era numai o copie de pe originalul, care ni-a fost rămas neconfiscat.

Știrea aceasta firește a surprins foarte neplăcut pe presidentul Dr. Rațiu. Imediat a plecat la tipografie să vadă adevărat e, și să dea un al doilea articol, intitulat „Uniți ori desbinăți?”, care era scris de părintele Nicolae Cristea, membru al comitetului național și totodată și curator numit al „Institutului” sequestrat, și răspundea articolelor din „Gazeta Poporului” dela București.

Când, pe la 12 ore din zi dl Dr. Rațiu se reintorcea cătră casă, neaflând pe dl Russu-Șirianu, mângăiat că cel puțin unul dintre articoli va apărea, eată că vine în dinta mare un băiat dela tipografie ca să-i anunțe, că Russu-Șirianu abătându-se pe acolo a confiscat și al doilea articol, de care încă se apucaseră culegătorii și a nimicit tot ce s'a cules de pe el.

Lucrul acesta, se înțelege, a revoltat pe dl Dr. Rațiu.

După amezi dl Dr. Rațiu s'a prezentat în redacțiune însoțit de domnul Nicolae Cristea, dl Dr. Elie Dăianu și alți membri ai redacțiunii, ca să ceară dare de seamă celor volnici.

Mai întâiu a luat la dare de seamă pe domnul T. L. Albini, care încă cooperase la confiscarea și oprirea articolelor, sub pretext că-l vatămă, și că până dinsel subscrie foaia ca proprietar, nu poate permite publicarea astorfel de articoli.

Domnul Albini, trebuie să notăm, că s'a purtat cuvințios. După-ce domnul Dr. Rațiu 'l-a făcut atent, că acum e sub sequestru, că nu e responsabil de ce se publică, și că domnul Dr. Rațiu e dator să facă lumină în chestiune risipind scorniturile, domnul Albini s'a depărtat din redacțiune.

În momentul acela domnul Russu-Șirianu sărind iritat dela locul seu s'a depărtat și dinsel spunând niște vorbe fără politeț.

După acestea domnul Rațiu a lăsat să se iee un proces verbal despre cele întemplate, apoi a introdus de colaborator prim pe dl Dr. Dăianu, demandând factorilor tipografiei ca să asculte de ordinele acestuia.

Pe urmă a chemat de nou pe dl Russu-Șirianu și 'i-a zis, că deși după cele săvârșite de dinsel ar avè tot dreptul să-l destitue imediat, totuși îl mai întreabă odată, dacă e aplicat să asculte de dispozițiunile d-sale și dacă se obligă să nu mai facă lucruri, ca și cele făcute.

Russu-Șirianu, răspunzând într'un ton și cu cuvinte hotărât necuvințioase, a tot încungiuat răspunsul categoric cerut de Dr. Rațiu, până-ce a treia-oraă 'l-a întrebat, când apoi o declarat, că nu se supune dispozițiunilor dlui Dr. Rațiu și că nu-l recunoaște.

„Un president încă nu-i totul” — zicea Russu-Șirianu; „presidenții se pun și se depun...” și cu aceste cuvinte s'a depărtat.

După-ce s'a continuat luarea procesului verbal și s'a subscris de toți cei de față, lucrul a fost gata pentru prima zi a crizei.

Ce a urmat în ziua următoare, când „Tribuna” a eșit în format redus, și în ziua cealaltă, când Russu-Șirianu 'și-a făcut a doua năvală, și când „Tribuna” a întârziat cu apariția până a doua zi, aceste sunt cunoscute în general din numerii precedenți.

La detaliuri nu ne mai extindem, căci sânt prea triste.

Milleniul. Informațiuni pozitive din

Viena spun, că Rothschild cel vienez a făcut ministrilor unguri vizită, pe când acestia erau în capitala monarhiei. Este vorba, adecă, de un nou împrumut pentru sărbările mileniului. Din cercurile deputaților chei-tineri aflăm, că suma la care se va ridica acest împrumut se urcă la 300 milioane florini.

„Après nous le déluge”, — după noi vină potopul, ce ne pasă — își zice Bánffy et C. Și așa este. De ce nu? Parcă tocmai el, Bánffy, se nu se folosească de vițelul de aur al lui Israel, dacă „constituit” Tisza nu se s'ia a face alegerile toate cu banii Ovreilor din Budapesta și Viena. De ce tocmai Bánffy săracul să fie puritan? Reputația și așa nu 'i-se mai poate îndrepta prin nimic pe lumea aceasta. Prin urmare?

FOIȚA „TRIBUNEI”

În iarnă.

A venit cumplită iarnă
Și-a albit de nou pământul —
Nu se schimbă 'n cursul vremii

Rîndul!

Și-a muțit păreri 'n munte
Ear' în vale plânge malul
Căci nu poate să-și sărute

Valul.

E pustiu bătărânel codru
Și urtu-i ca mormântul
Printre stânci ieratic bate

Vântul.

Prin văzduhul greu de neguri
Corbi de se mai ridică
Zi și noapte neaua pică —

Pică!

Cât privești în depărtare
Câmpu 'atreg îți pare-o salbă
Strălucie, de culoare

Albă!

S. B. Murășan.

Sonet.

Se leagănă văzduhul, purtând în a lui spate
O mare viforoasă de nori, ear' norii cerne
Cât vezi în zarea 'ntinsă — zăpada ce s'a-șterne
De nu se mai cunoaște și nu se ved' nici sate.

Tot una-s drum și câmpul, sânt toate ca 'ntr'o mare.

— Tu pleci la oraș dară, ca ziua cea de mâne

Măcar s'o avem dulce... Sărmane! nu-ți rămâne

Decât, pe unde ochii 'ți-or da, să-ți faci cărare.

El pleacă 'n sin cu dorul.... pe cap având

O veche pălărie, și vântu 'n carne-i tafe,

Având sumanu-'n spate tot rupt de vremi și port.

Ea trează-i toată noaptea, căci gânduri triste-o

Pe rînd colindătorii vin, vin: „Christos se naște”,

Sărmanei veste-'i vine, că el — „de-asară-i mort...”!

1894. G. Bodnariu.

La telefon.

Schiță de M.

Totul e în tăcere. Numai bătăile unui ciasornic intrerup liniștea, ce domnește în elegantul salon al doamnei Relean. Acum se scolă stăpâna și cu pași agitați începe a se preumbla prin odaie.

— „Abia șapte ore”, murmură încet, cu ce greu trece timpul; Dumnezeu, doară ne va fi înțeles, total a decurs atât de iute. Cum s'a întemplat numai, să mă cuget pu-

țin. Da, era la doamna S... la masă, când îmi zise:

„Prea stimată doamnă, nici-când nu voi pute vorbi cu d-ta singur, fără martori? De câte-ori vin, totdeauna ai vre-un oaspe!”

„Ei, bine”, vorbește dar' acum!

— Acum, când ochii tuturor sânt ațintiți asupra domniei-tale, steara acestei serate?

— Așa 'ți-se pare numai. Într'adevăr nime nu ne privește.

— Cât de puțin cunoști lumea. Privește numai la vis-à-vis-ul nostru, la d-șoara Geldeu. Nu vezi, cu ce ochi scrutători ne privește? și apoi deodată continuă cu voce ridicată: „Da, da, telefonul e o invenție practică, nu e așa? Cât de plăcut e să povestești cu cineva, fără să-ți vezi, descoperi mai ușor ce ai pe inimă. Dacă ai ști, când se află persoana respectivă singură acasă, ar fi lucru ușor. Nu ești și domnia-ta de pă-rerea mea?”

— Eu surisei, dând din cap, că da.

— Închipuște-ți, stimată doamnă, că așa avè o ființă, căreia așa avè multe-multe de spus. Dacă așa ști când e singură acasă. De exemplu, Mercuri seara, la 8 ore, așa agră-o prin telefon și 'mi-aș pute ușura inima.

— Eu tresării, căci înțelesei.

— În locul d-tale așa agră-o jumătate la 8 ore, îi răspunsei apoi cu apăsare. Ființa, cu care ai dori să vorbești, la 8 ore ar pute fi în teatru sau în concert.

— Cât de cuminte ești, și aci fusesem intrerupt, fără de a mai găsi ocaziune să vorbim laolaltă. Oare a vorbit serios? Dumnezeu, cum îmi bate inima! Sânt singură, nime nu e acasă, și acum întârzie.

Atunci deodată sună clopoțelul dela telefon. Cu mâni tremurândă duse plăcile la ureche, cu voce tremurândă strigă:

— Acl, doamna Relean, acolo cine-i?

— Dr. Dillenius, răspunde o voce sonoră. Ești singură?

„Da singură. Bună seara dle doctor. Ce ai a-mi spune?”

— Stimată d-nă — urmează o mică pauză stimată d-nă, cum 'ți-ai petrecut la serata ultimă?

— Foarte bine, și d-ta.

— Asemenea foarte bine. Cum te afli? Ești singură?

Agitată dă din picioare?

— Da, 'ți-am mai spus-o odată. — Atâta-i tot, ce ai a-mi spune?

— Nu, D-zeul meu, nu, dar' nu simțești, că nu sânt în stare să-ți spun o vorbă dulce din strîmtoarea aceasta?

— Dar' de unde îmi telefonezi?

— De acl, din gară, căci acasă nu am telefon!

Ea suride; pagubă, că el nu poate auzi și acest suris dulce. —

— Te rog, stimată d-nă, spune-mi ceva, ce să mă dispună bine.

— Eu, eu ce să-ți spun? Îmi vine a crede, că auzi prin telefon, cum îmi bate

inima. Și d-ta ce ai, că vocea îți tremură așa de mult?

— Stimată d-nă, nu-mi permiți să te cercetez acuma, numai decât, căci așa nu mai merge.

— Da — șoptește ea încet — vino! — Și își apleacă fruntea ferbinte pe telefon și așteaptă. Cu obrăzii roșii, cu ochii nemișcați privind la ciaz stă și așteaptă.

Trec cinci, trec zece minute, o trăsură se oprește înaintea casei. D-na Relean învie din amorteala ei. Cu pași grabnici se apropie de ușe, o deschide, Dr. Dillenius întră și îi apucă ambele mâni.

— Ei, spune-mi, ce ai cugetat de mine, spune-mi te rog, ce ai cugetat?

Nici un răspuns.

Agitat se apropie de telefon și apucând plăcile zise surizând?

— Cum ai pute descoperi, ce te apasă în această poziție ridiculă, încunjurat de ofi-cianți greoi privind numai spre o placă nesimțitoare. În lumina lampei lucec doi picuri — două lacrimi.

Ce e aceasta?

— Elvira, o lacrimă? Ai plâns? Pentru mine ai plâns la telefon.

Ea tace.

Atunci se întoarce el și o strînge în brațe. Cuvintele sânt de prisos, s'au găsit la: telefon!

A. Liuba.

Sașii și Români.

(Urmare și fine).

Și dacă astăzi, după ce alegerea dela Mercuria s'a aprobat unanim de către prima instanță, ear' de către a doua instanță s'a anulat fără vre-un motiv valabil, dacă după ce ni-s'a luat unul dintre cele puține posturi ce le-am avut și altul nu ni-s'a dat — suntem tot noi trimbrați de tulburători ai păcii și de tăcineri, aceasta înseamnă a adauge batjocură la daună. Români văd în aceasta o provocare bruscă.

O anunțăm aceasta, fără de a imita exemplul „Tageblatt“-ului, care constată simplu faptele fără de a se ocupa că întrebarea justă s'nt sau nu aceste fapte, o enunțăm cu deplină convingere, că Români se simt atacați și provocați prin atitudinea cercurilor săsești din comitatul Sibiului și prin trilogia organului lor acreditat.

După această expunere amănunțită a faptelor puse în cărua noastră, credem a fi expus și motivele ce au îndemnat pe Români a observa ținuta cunoscută.

Pe baza aceluia vom a constata, că a fost departe de noi intenția de a provoca pe compatrioții noștri sași și de a începe ceartă cu dinții precum departe a fost intenția, cu care ne susținem „Tageblatt“-ul, susținând că noi am căutat numai un pretext pentru de a pute păși pe terenul politicii active.

Spre scopul acesta nu avem lipsă de „pretext“.

Suntem și noi îndreptățiți de a pute face us de drepturile noastre politice, ba avem chiar datorită de a o face, și în exercitarea acelor drepturi nu ne lăsam a fi seduși și nu avera lipsă de căi lăturale.

Da, o spunem, din dela „Tageblatt“, că noi Români vom a păși pe toate terenurile vieții publice cu ajutorul mijloacelor legale ce ne stau la dispoziție, și că noi vom îndosebi și aceea ce „Tageblatt“-ul ne socotește de mare crimă: „vom a exercita o influență decisivă în administrațiunea comitatului ca și până acum“, pentru-că noi suportăm în acest comitat cele mai grele poveri și pentru-că suntem pătrunși de convingerea, că influența care până acum am avut-o în afacerile municipale, nu stă în raport cu jertfele, ce le aducem, și îndosebi și pentru aceea, că spiritul în care municipiul este administrat noi îl considerăm de antinațional și de periculos tuturor concetățenilor de altă limbă.

Tocmai această împregiurare, ivită atât de des în timpul mai nou, care caracterizează spiritul politicii cercurilor conducătoare din comitatul nostru, apoi atitudinea și conclusele comitatului în chestiunile politice-bisericești, în afacerea milenialului și a legilor electorale... ne impune nouă Românilor ca o datorită patriotică și națională, de a intra cu toată forța în viața municipală și de a face afrontă acelei direcții, care pe propriile noastre cheltuieli ne combate.

„Tageblatt“-ul accentuează, că această rupere a prieteniei „se potrivește tocmai cu dispoziția Sașilor“, dar' din cele premise se poate vedea, că această „potrivire“ se bazează pe reciprocitate!

Dar' totuși ne luăm voia a crede, că poporul Sașilor este în această chestiune de o altă părere ca conducătorii săi și acesta nu „aprobă“ întocmai politica conducătorilor.

„Tageblatt“-ul accentuează, că această rupere a prieteniei „se potrivește tocmai cu dispoziția Sașilor“, dar' din cele premise se poate vedea, că această „potrivire“ se bazează pe reciprocitate!

Dar' totuși ne luăm voia a crede, că poporul Sașilor este în această chestiune de o altă părere ca conducătorii săi și acesta nu „aprobă“ întocmai politica conducătorilor.

„Tageblatt“-ul accentuează, că această rupere a prieteniei „se potrivește tocmai cu dispoziția Sașilor“, dar' din cele premise se poate vedea, că această „potrivire“ se bazează pe reciprocitate!

Dar' totuși ne luăm voia a crede, că poporul Sașilor este în această chestiune de o altă părere ca conducătorii săi și acesta nu „aprobă“ întocmai politica conducătorilor.

„Tageblatt“-ul accentuează, că această rupere a prieteniei „se potrivește tocmai cu dispoziția Sașilor“, dar' din cele premise se poate vedea, că această „potrivire“ se bazează pe reciprocitate!

Dar' totuși ne luăm voia a crede, că poporul Sașilor este în această chestiune de o altă părere ca conducătorii săi și acesta nu „aprobă“ întocmai politica conducătorilor.

„Tageblatt“-ul accentuează, că această rupere a prieteniei „se potrivește tocmai cu dispoziția Sașilor“, dar' din cele premise se poate vedea, că această „potrivire“ se bazează pe reciprocitate!

Dar' totuși ne luăm voia a crede, că poporul Sașilor este în această chestiune de o altă părere ca conducătorii săi și acesta nu „aprobă“ întocmai politica conducătorilor.

„Tageblatt“-ul accentuează, că această rupere a prieteniei „se potrivește tocmai cu dispoziția Sașilor“, dar' din cele premise se poate vedea, că această „potrivire“ se bazează pe reciprocitate!

Dar' totuși ne luăm voia a crede, că poporul Sașilor este în această chestiune de o altă părere ca conducătorii săi și acesta nu „aprobă“ întocmai politica conducătorilor.

„Tageblatt“-ul accentuează, că această rupere a prieteniei „se potrivește tocmai cu dispoziția Sașilor“, dar' din cele premise se poate vedea, că această „potrivire“ se bazează pe reciprocitate!

Dar' totuși ne luăm voia a crede, că poporul Sașilor este în această chestiune de o altă părere ca conducătorii săi și acesta nu „aprobă“ întocmai politica conducătorilor.

„Tageblatt“-ul accentuează, că această rupere a prieteniei „se potrivește tocmai cu dispoziția Sașilor“, dar' din cele premise se poate vedea, că această „potrivire“ se bazează pe reciprocitate!

Dar' totuși ne luăm voia a crede, că poporul Sașilor este în această chestiune de o altă părere ca conducătorii săi și acesta nu „aprobă“ întocmai politica conducătorilor.

prin urmare, ne vom nisul — fără vre-o dușmănie cu poporul Sașilor — a ne lupta cu toate mijloacele pentru conservarea drepturilor și posesiunilor noastre în contra acelor politicieni sași, cari ne-au constrins a o face.

O știm prea bine că această luptă nici nouă nici comitatului nu va fi salutară și că adese vom fi constrinși a jertfi beneficiile momentane intereselor mai îndepărtate și mai înalte, pentru de a combate și desvêl o direcție politică nouă primejdioasă și pe reprezentanții acesteia.

Ni-s'a aruncat însă mânușa, — ei, noi o ridicăm!

Dar' încă nu suntem pătrunși de vehemența luptei, suntem încă stăpâniți de dorul păcii, pentru ce am și cercat ca prin o vorbă sinceră să tornăm claritate asupra felului cum Români înțeleg noima conflictului ivit.

Aceia, cari au voit și au provocat această luptă, binevoească să cugete și asupra consecunțelor, înainte de a fi prea târziu! În mâna lor zace de a îndrepta ceea-ce înșiră au greșit.

„Tageblatt“-ul accentuează, că această rupere a prieteniei „se potrivește tocmai cu dispoziția Sașilor“, dar' din cele premise se poate vedea, că această „potrivire“ se bazează pe reciprocitate!

Dar' totuși ne luăm voia a crede, că poporul Sașilor este în această chestiune de o altă părere ca conducătorii săi și acesta nu „aprobă“ întocmai politica conducătorilor.

„Tageblatt“-ul accentuează, că această rupere a prieteniei „se potrivește tocmai cu dispoziția Sașilor“, dar' din cele premise se poate vedea, că această „potrivire“ se bazează pe reciprocitate!

Dar' totuși ne luăm voia a crede, că poporul Sașilor este în această chestiune de o altă părere ca conducătorii săi și acesta nu „aprobă“ întocmai politica conducătorilor.

„Tageblatt“-ul accentuează, că această rupere a prieteniei „se potrivește tocmai cu dispoziția Sașilor“, dar' din cele premise se poate vedea, că această „potrivire“ se bazează pe reciprocitate!

Dar' totuși ne luăm voia a crede, că poporul Sașilor este în această chestiune de o altă părere ca conducătorii săi și acesta nu „aprobă“ întocmai politica conducătorilor.

„Tageblatt“-ul accentuează, că această rupere a prieteniei „se potrivește tocmai cu dispoziția Sașilor“, dar' din cele premise se poate vedea, că această „potrivire“ se bazează pe reciprocitate!

Dar' totuși ne luăm voia a crede, că poporul Sașilor este în această chestiune de o altă părere ca conducătorii săi și acesta nu „aprobă“ întocmai politica conducătorilor.

„Tageblatt“-ul accentuează, că această rupere a prieteniei „se potrivește tocmai cu dispoziția Sașilor“, dar' din cele premise se poate vedea, că această „potrivire“ se bazează pe reciprocitate!

Dar' totuși ne luăm voia a crede, că poporul Sașilor este în această chestiune de o altă părere ca conducătorii săi și acesta nu „aprobă“ întocmai politica conducătorilor.

„Tageblatt“-ul accentuează, că această rupere a prieteniei „se potrivește tocmai cu dispoziția Sașilor“, dar' din cele premise se poate vedea, că această „potrivire“ se bazează pe reciprocitate!

Dar' totuși ne luăm voia a crede, că poporul Sașilor este în această chestiune de o altă părere ca conducătorii săi și acesta nu „aprobă“ întocmai politica conducătorilor.

„Tageblatt“-ul accentuează, că această rupere a prieteniei „se potrivește tocmai cu dispoziția Sașilor“, dar' din cele premise se poate vedea, că această „potrivire“ se bazează pe reciprocitate!

Dar' totuși ne luăm voia a crede, că poporul Sașilor este în această chestiune de o altă părere ca conducătorii săi și acesta nu „aprobă“ întocmai politica conducătorilor.

„Tageblatt“-ul accentuează, că această rupere a prieteniei „se potrivește tocmai cu dispoziția Sașilor“, dar' din cele premise se poate vedea, că această „potrivire“ se bazează pe reciprocitate!

Dar' totuși ne luăm voia a crede, că poporul Sașilor este în această chestiune de o altă părere ca conducătorii săi și acesta nu „aprobă“ întocmai politica conducătorilor.

„Tageblatt“-ul accentuează, că această rupere a prieteniei „se potrivește tocmai cu dispoziția Sașilor“, dar' din cele premise se poate vedea, că această „potrivire“ se bazează pe reciprocitate!

Dar' totuși ne luăm voia a crede, că poporul Sașilor este în această chestiune de o altă părere ca conducătorii săi și acesta nu „aprobă“ întocmai politica conducătorilor.

„Tageblatt“-ul accentuează, că această rupere a prieteniei „se potrivește tocmai cu dispoziția Sașilor“, dar' din cele premise se poate vedea, că această „potrivire“ se bazează pe reciprocitate!

Dar' totuși ne luăm voia a crede, că poporul Sașilor este în această chestiune de o altă părere ca conducătorii săi și acesta nu „aprobă“ întocmai politica conducătorilor.

„Tageblatt“-ul accentuează, că această rupere a prieteniei „se potrivește tocmai cu dispoziția Sașilor“, dar' din cele premise se poate vedea, că această „potrivire“ se bazează pe reciprocitate!

Dar' totuși ne luăm voia a crede, că poporul Sașilor este în această chestiune de o altă părere ca conducătorii săi și acesta nu „aprobă“ întocmai politica conducătorilor.

„Tageblatt“-ul accentuează, că această rupere a prieteniei „se potrivește tocmai cu dispoziția Sașilor“, dar' din cele premise se poate vedea, că această „potrivire“ se bazează pe reciprocitate!

Dar' totuși ne luăm voia a crede, că poporul Sașilor este în această chestiune de o altă părere ca conducătorii săi și acesta nu „aprobă“ întocmai politica conducătorilor.

„Tageblatt“-ul accentuează, că această rupere a prieteniei „se potrivește tocmai cu dispoziția Sașilor“, dar' din cele premise se poate vedea, că această „potrivire“ se bazează pe reciprocitate!

Dar' totuși ne luăm voia a crede, că poporul Sașilor este în această chestiune de o altă părere ca conducătorii săi și acesta nu „aprobă“ întocmai politica conducătorilor.

„Tageblatt“-ul accentuează, că această rupere a prieteniei „se potrivește tocmai cu dispoziția Sașilor“, dar' din cele premise se poate vedea, că această „potrivire“ se bazează pe reciprocitate!

Dar' totuși ne luăm voia a crede, că poporul Sașilor este în această chestiune de o altă părere ca conducătorii săi și acesta nu „aprobă“ întocmai politica conducătorilor.

burile germane din Londra își închid localurile, temându-se de năvăliri.

Ziarele germane încep deja și ele a scrie în ton aspru și astfel întăritarea între cele două puteri crește.

CORESPONDENȚA

„TRIBUNEI“.

Teiuș, 4 Ianuarie n. 1896.

Onorată Redacțiune!

(Milleniade). Jidanii și Maghiarii din Teiuș au și început sărbătorile milenare. Pun în locul prim pe Jidani, deoarece ce ca și în alte locuri, așa și la noi, ei duc rolul de conducători cu astfel de ocaziuni; ca dovadă, servească numele celor mai zeloși arangiatori, anume: Fried, Salomon, David, Löwe etc.

Încă cu zile înainte, „și-au ales un comitet de 30 persoane cu menirea de a aranja sărbătorile milenare, pe care le-au început cu intratul anului 1896. Anume în 31 Decembrie după amezii, toată suflarea străinilor de aici, au asistat la ruga de mulțumită făcută la biserică evan. reformată, apoi la cea rom.-cat. unde Jidanilor li-s'a dat ocaziunea a asculta o predică îndreptată în contra legilor politice bisericicești. Să fi văzut ce ochi făceau fiii lui Israel la cele auzite. În aceeași zi seara au făcut iluminată, ear' la miez de noapte au anunțat înfară țărăboiu'ui milenar, prin sunete de clopote și treascuri, conturbând somnul liniștit al Românilor, cari, spre onoare să le fie zis, s'au ținut departe de aceste excese de zel patriotic.

În prima Ianuarie, după-ce au participat cu toții la masa ținută în biserică rom.-cat., apoi la „hălaad o istentisztelet“-ul ținut în biserică evanghelică reformată, (mirare, că nu s'au dus și în sinagoga de nou edificată), s'au adunat în piață, unde însuflețirea patriotică „și-a ajuns culmea. Muzica pompierilor și corul a executat mai multe piese, au fost vre-o două declamări, din cari, se înțelege, „Szozat“-ul nu a lipsit; dar' ceea-ce a caracterizat mai bine „milleniul“, a fost „vorbirea festivă“, ținută din virful unei mese din partea candidatului de avocat Fried Farkas (alias Wolf), despre a cărui origine „arpadiană“ și „millenară“, e îndreptățit a dubita ori-și-cine și numai văzându-i numele. Și totuși oratorului nu s'a sfiit a exclama în decursul vorbirii (mai bine cetirii) de vre-o zece ori: *Is tené dől meg a magyart*, cu un entuziasm prefacut și a exprima minciuna piramidală, că toate naționalitățile, pe cari „a magyarok Istene“ le-a susținut de o mie de ani în această patrie fericită, trebuie să se bucere și să sêrbeze.

Dacă ar exista Dumnezeuul Maghiarilor așa precum l-a prezentat oratorul, de sigur că nu l-ar fi lasat să-și sfârșească vorbirea. E mirare cum Maghiarii sufer, ca aceste lipitori să abuzeze atât de mult cu senimentul patriotic, și se lasă a fi amețiti de frasele umflate și violente a unor oameni, cari nu au alt ideal decât banul. Cum se va pute însufleți pentru această patrie un individ, pe care nu-l leaga de ea decât împregiurările favorabile de a o exploata? Pe astfel de elemente nu poate conta patria noastră scumpă în cas de primejdie, și dacă totuși a ajuns la nefericirea de a fi condusă de ele, putem asigura pe confrății noștri maghiari, că nu vor mai sêrba al doilea mileniu.

După-ce s'au sfârșit și acestea, seara în 1 Ianuarie a avut loc o petrecere, unde s'a tras o beție patriotică, care a pus capăt deocamdată sărbătorilor.

Toate acestea s'ar vedea pentru noi lucruri indifferente și, precum am zis, nici nu au fost în stare a ispiți pe Români, dar' pentru relațiunile noastre locale, formează un simptom îngrijitor. Și într'adevăr, împregiurarea, ca în opidul nostru, patrioți, deși fac abia a patra parte din populațiune, au ajuns totuși la atâtă îndrăzneală, trebuie să umple de indignare și înprijire pe fiecare Român de bine. Te doare inima văzând, că o mână de oameni, adunați din marginile lumii, sânt în stare să se manifeste astfel, în contul majorității covârșitoare a Românilor, dând un colorit străin Teiușului, care se putea mândri cu trecutul glorios de a fi dat din sinul său mulțime de fii, cari ca grănițeri români „și-au vărsat sângele pentru patrie și tron.

Elementul român din Teiuș trebuie întărit din bună vreme, și aceasta se ușurează prin împregiurarea, că ținutul este curat românesc. Avem noi aici mulți oameni cu stare bună și deștepti, avem școlae de fete și de băieți provăzute cu puteri didactice foarte bune ș. a., dar' ceea-ce ne lipsește, sânt mai ales industriașii și comercianții, apoi alte instituțiuni salutare, cari ar învia spiritul de înaintare, și pe lângă cari s'ar pute grupa mai multă inteligență de câtă avem astăzi aici; cu un cuvânt e timpul suprem de a lucra spre asigurarea caracterului românesc al Teiușului.

Însuși.

Adevărul

(răspuns la șovinism sau sinamăgire.)

„Dreptatea“ publică în mai mulți numeri o polemie economică de dl Georgiu Purcar din Arad, care în mod precaut se ascunde sub anonimul: „Unul din popor“. La șirul larg de articoli, cari s'au publicat începând în Nr. 261—265, redacțiunea zice: un tractat economic plin de erudițiune specială.

Voind a răspunde adversarului am rugat redacțiunea „Dreptății“, ca să-mi dea loc în colobanele sale; dar' cu datul 27 Dec. retrimițându-mi manuscrisul îmi zice: „polemiile personale nu le putem publica“. Dacă eu voesc a mă apăra contra multor imputări, atunci fac polemii personale? Dacă redacția ar fi dat acest răspuns dlui din pricină a „șovinismul și sinamăgire“ nu se ivia polemia personală; dar' așa de timbrul parțialității nu se poate scăpa.

Istoricul polemizării.

Prilegiul la această polemizare l-a servit un operat economic pregătit ca disertațiune pentru adunarea generală a „Asociațiunii Transilvane“ din acest an; nu s'a cetit însă din cauza altor îmbulzeli de afaceri. În această disertațiune, care s'a publicat în „Economul“ nr.ii 36 și 37, — am arătat pedecile, cari au împedecat poporul nostru dela progresul economic, arătând totodată povețele cari pot servi de scăpare în viitor. Am dovedit cu argumente istorice, că pe noi ne-a împedecat dela înaintarea economică: feudalismul sau iobăgia, ni-a lipsit școlaele economice cât și literatura economică. După-ce afirmările aceste le-am dovedit mai pe larg zisei:

„Nu se poate trage la îndoială, că multă vină poartă și economia noastră, că în înaintea în economia câmpului, după-cum ar pute și trebui.“ Făcând această declarațiune francă și pe față este dovedit, așa cred deplin, că nu este adevărată imputarea ce 'mi-se face: „se vede că a cruțare a voit să fie cătră popor“.

A face imputări și recriminațiuni de altcum este lucru cel mai ușor, n'are însă fundament logic imputarea acolo, unde vorbă este se instruiam. Așa cred și sânt convins deplin, că un scop oare-care se poate ajunge constatând greșeala și arătând mijloacele de curgere. Cruțarea este de lipsă, da, căci aceasta o pretinde estetica și bunul simț și scopul la care trebuie să-și ducă un ziarist cinstit pe cetitorii săi. Învățătorul, care nu știe decât să injure, care nu știe ține seamă de școlarii săi, fie contrarul meu convins, că nici-odată n'ar pute face ispravă, adecă ar rătați dela mărșea sa chemare. Erorile trecutului, da, trebuie constatate și reprobate, descoperindu-le este destul că dovedim, că ce a fost lucru greșit, pe viitor trebuie îndreptat.

Spre a pute dovedi mai scurt și precis cetitorilor motivele cari au dat isvorul la această polemizare, va fi destul, dacă înfățoșez articolul din pricină publicat în Nr. 45 din „Foana Poporului“. Acela este de următorul cuprins.

„Sub acest titlu li-s'a dat loc unui articol în numărul 44 al „Economului“, întocmai după-cum ni-s'a trimis din Arad, dela un bărbat inteligent.

Articolul din chestiune a fost scris într-o formă, încât din părere, că autorul dorește o dispută economică. Din parte-mi așa dori, ca asemenea desbateri să se ivească pe terenul economic cât de des.

Până când nu vom avé critică, dispute și desbateri despre economia practică, și nu numai teoretică, nu vom pute da înainte pe terenul acesta prețios, așa după-cum potfese, ba pretind împregiurările grele de astăzi, în care dimpreună cu poporul plugar siliți sântem a vieți.

În seria amintită se zice:

„...se vede, că a cruțare a vrut să fie dl I. Costin cătră popor și a incungiat a-l atinge cu lucruri, cari poate nu sânt plăcute. Ei, dar' adevărul înainte de toate și deci excusarea, că în trecut poporul a fost foarte asuprit de starea iobăgiei până la 1848, s'ar pute zice: adevărat, dar' fost-au asuprite și alte popoare tot ca noi, de ce dar' acelea astăzi totuși au economie de frunte și stare bună pe lângă noi“.

Așa se cuvine să fie învățătorul, nu poate imputa și face recriminațiuni filor, pentru peccatele, cari poate le-ar fi avut părinții. Cu imputări nimic nu se poate ajuta. Vorbele ar fi foarte deșerte și glasuri în pustie. Adevărul l-am spus când am zis, că iobăgia a ținut poporul legat de glic, care neavând proprietatea sa, dela care se lua după plac livada cea mai bună grijită, e foarte ușor de tuțeles, că n'a lucrat cu zelul și voea cum trebuie să fie lucrată moșia. Că iobăgia a împedecat toate popoarele în agricultură, este un adevăr istoric, recunoscut de toți economii și mărturisit de părinții noștri, cari au trăit pe acele vremuri.

Afirmarea sau întărirea: că fost-au și alte popoare asuprite tot ca noi, astăzi totuși au economie de frunte, stare bună pe lângă

noi, sânt afirmări, cari cu nimic nu sânt dovedite. Ar trebui să știm, cari au fost popoarele asuprite întocmai ca noi și cât sânt de înaintate în economie. Apoi mai trebuie făcută deosebirea și între asuprire și asuprire. Scriitorul ar trebui să știe, că noi chiar și astăzi sântem împedecați pe terenul economic. Oare lasă-ne stăpânirea să ne întemeiem reuniuni economice după plac? 'Mi-ar plăcea să văd, dacă s'ar fi aflat între împregiurările noastre. Noi, ce-i drept, pășim încet, dar' sigur.

„Dl Costin spune, că ne este de lipsă luminare spre aceasta după școlae, cărți și învățături dela oameni cu carte. Adevăr, că ne trebuie și astăzi, dar' mai mult ne-a lipsit nouă o voință tare, o pătrundere a noastră siuguri, o pornire, care prin anii 1870—1880 barem o puteam să o așteptăm dela frunții poporului, preoți, învățători și alți cărturari, dar' n'au fost“.

Nu mai învățatura și știința ne poate pune în stare de înaintare pe terenul economic. Dacă frunții noștri n'au făcut în trecut după-cum nouă ne-ar plăcea, n'au lăsat să lucrăm noi. Nici nu putem polți, ca totul să facă alții. Dacă noi vedem lipsa și putem pătrunde, că ce lucrare ar putea spori înaintarea, n'avem decât să ne îndeplinim ce lipsește. Din contră, mai bine târziu decât nici-odată. Dacă antecesorii cei dinaintea noastră n'au știut folosi și scoate usoarea pământului cât numai s'ar fi putut, nu noi am pierdut, au pierdut ei. Ei n'au avut venite, cum noi trebuie să storceam prin mîntea noastră mai luminată din același pământ.

În articolul pomenit se mai zice:

„nemăsurată pagubă ni-s'a făcut de 25—30 ani încoace pentru neluminata trezie, ușuroasa trândăvie a noastră. Poate că sute de ani va aștepta înzadar poporul ocaziunea de a tocni la loc ce am pierdut. Câmpurile cele bogate în rodire, fâneațele, grădinile și dealurile cele prețioase, cari au trecut dela noi din lipsa hârniceii noastre, cu greu le vom mai aduce la noi“.

Prin aceste scriiturul recunoaște, că ne-a lipsit lumina, unde de altcum se exprimă în mod neîndatnat: neluminata trezie.

Modurile, prin cari poporul nostru a pierdut moșiile, au fost și sânt și astăzi foarte deosebite. Este însă știut, că ce perde lipsa de hârnicie, tot cu hârnicie se poate câștiga. Moșiile sânt o marfă, averile lucruri schimbătoare, cari prin voință, sirguintă și păstrare pururea se câștigă: dar' prin risipire se perd.

Singuraticii trebuie să moră; dar' neamurile nu mai pot muri în urma nehrâniciei și peccatelor lor. Așa este și cu averea. Singuraticii pot perde avere, dar' mulțimea, având tărie, poate câștiga. Așa un popor, care a dat îndărăt prin părinți, se poate deștepta și lumina în fi.

Iusumi cunosc comune întregi, cari ani de-arindul au tot vândut moșiile; dar' venindu-le preot și învățător hârnici în frunte, s'au întors din calea rătăcirii și astăzi cu mândrie dau înainte. Un popor îndată-ce însuși își vede greșelile și peccatele, este ușor de îndreptat spre bine. Apoi pe terenul economic nimic nu se perde, ci totul se schimbă după tăria și voința oamenilor.

Deci nu se poate deduce judecata, că ce s'a pierdut în 25—30 ani, nu s'ar putea câștiga decât în sute de ani; din contră cu hârnicia totul se poate câștiga tot într'atăta vreme, dacă nu mai curând.

N'au nici un înțeles sau adevăr următoarele:

„Las că dl Costin ne spune bunăitatea comasării pământului și retace partea rea a ei, care astăzi, după atâtea comasari, o vedem mai ales de când a scăzut prețul bucatelor domnul Costin nu amintește, că la pământul comasat trebuie și multă hârnicie a-l ține, că e tare lăcomos și se știe, că unde s'a comasat, acolo a trecut mai iute la alte neamuri“.

Hotărît comasarea este foarte bună. Scăderile sânt atât de neînsemnate, încât, abia pot fi luate în socoteală. Adevărat este, că în articolul mei din „Economul“ nr.ii 36 și 37 n'am amintit scăderile. Nu căci n'am voit a repeta ceea-ce s'a scris odată în articoli despre „comasare. Dacă aceia erau, cetiți de scriitorul din Arad, sânt sigur că nu putea să-mi facă nici o imputare. Mai puțin se poate înțelege scăderea prețului bucatelor, adus în legătură cu comasarea. Scăderea prețurilor nu e de a se căuta în comasare, ci cu totul altunde, adecă în apăsarea capitalului mari. (Va urma).

Crăciunul în Brașov.

(Scrioare particulară a „Tribunei“).

27 Dec. 1895.

Sărbătorile Crăciunului la Brașov estar s'au petrecut în deplină bucurie a tuturor.

Încă în ajun temperatura aerului ce se urcase Sâmbătă la 15 grade, a scăzut la

6 — așa încât preoții au putut să spovedească ne supărați de gerul ucigător ba, ca Crăciunul să vină după-cum s'a pomenit din bătrâni, cu „cal alb“, a și nins mereu fru mușel, cu fulgi, lași dar' rari și ne supărători fiind-că jupânul vânt nu se arăta deloc.

Abia înseră și băieții cu icona și stea precum și craii, cari aici se numesc irozi, începură a ne anunța cu visele și cântările lor frumoase dar' prea de tot rămase de timp și une-ori, chiar supărătoare, nașterea Mânturătorului. Ar fi mai bine dacă, ca dascălii noștri de muzică, în loc de a hulji și a combate încercarea Mureșanului cu biserica de Argeș, și a umple coloanele „Tel. Rom.“ cu critice pasionate s'ar apuca și ar pune pe hârtie cu note potrivite aceste cântece de irozi, ca să nu ne mai supere urechile și să perdem voia de a le asculta.

Ziua de Crăciun tot lină tot cu fulgi.

Muzica regimentului 81 ne chiamă la biserica Sfântului Nicolae, unde împreună cu preoții locali funcționa și paterul regimentului 81 părintele E. Bugariu, al cărui tenor frumos și înalt, ne surprinse peste așteptare de plăcut.

Corul studenților condus de dl Pandei Dima ne-a ridicat până la al 3-lea cer; cap plecat și onoare lui, atâta numai, că și aici ne supără călcarea în picioare a prosodiei limbii românești.

Rogăm pe autorul liturgiei corale să îndrepte această scaderă.

La o zi, la o sârbătoare așa de mare, am așteptat cu drept cuvânt și o predică, dar' aici nu e datina a se ține, și noi cei de aici, în modul acesta stăm mai pe jos de cât cei dela sate, cari dacă nu au preoți învățați dacă n'au atâția doctori de filosofie și teologie cum avem noi, au niște dascăli sau cel puțin cântăreți zeloși și cu credință, cari le cetesc când vre-o căzanie, când vre-o predică de ale lui Petru Maior.

Coroana zilei Crăciunului fu petrecerea sodalilor români sub conducerea dlui P. Petrescu, cassarul dela „Albina“.

E mare și spațioasă sala dela nr 1. dar' nu toți doritorii de petrecere și progres încăpură în ea, și unii fură nevoiți a se retrage în saleta din apropierea sălii celei mari.

Tot programul anunțat s'a executat cu promptitudine, spre cea mai deplină mulțumire a publicului, și dacă a rămas ceva de dorit, a fost absența celor mai de frunte și mai bine situate familii, elita Brașovului.

CRONICĂ

Sibiu, 10 Ianuarie n. 1896.

„Reuniunea română de muzică din Sibiu“ ține mâne, Sâmbătă, la 6 ore seara probă.

Proces de despărțire. Cetim în „Magyarország“, că Curia din Budapesta a început ieri pertractarea marelui proces de despărțire a averilor bisericești, pe care metropolitanul M. Roman l'a intentat contra patriarhului Brankovici. Pertractarea va dura puțin trei zile.

Biblioteca populară. Din comuna Agărbicium ni-se împărtașește o veste îmbucurătoare, că învățătorii dela școlile noastre, dlui Elia Câmpăan, gr.-cat. și George Albu, gr.-or. în deplină înțelegere au hotărât, ca să întemeieze în comuna lor o bibliotecă populară. Pentru sjungerea scopului în ajutorul Crăciunului au arangiat o petrecere populară, dela care s'a încasat un venit curat de 8 fl. 90 cr. În această sumă au plătit peste intrarea stabilită: Domnii: Elia Dopp, as. inginer 1 fl. 40 cr.; Lazar Constantin 20 cr., Ioan Botezan 20 cr., Fuctibal 20 cr., Ioan Suller 30 cr. Nicolau Lupu 30 cr., și Nicolae Boar (raic) 20 cr.

Rectificare. Primim următoarele: În numărul 272 al „Tribunei“ s'a publicat, că un anume Victor Pop Harșianu a fost numit de ministrul domeniilor în corpul silvic al statului pe domeniile din Dobrogea. Afând, că o mare parte a compatrioților mei n'au șed sub acest nume persoana mea, Vă rog să binevoiți a da loc rectificării, că nu Victor, și un anume domn Ioan Harșianu se află în calitate de brigadier, și nu silvicultor, pe domeniile statului în Dobrogea, ear' eu mă aflu leja dela începutul lunii August a. c. în serviciul Coroanei — nu al statului — la Bicaz. Victor Pop Harșianu, inginer silvic.

Cultura alor doi ofițeri din Alba-Iulia dela reg. al 50-lea împărătesc regesc. În 30 Dec. 1895 s'a ținut controlul ultimă la Alba-Iulia, unde doi ofițeri foarte uri, în mod foarte aspru s'au purtat față de ei chemați la controlă nebăgând în seamă aici chiar pe inteligenți.

Unul dintre aceștia a fost cu numele Toth, ca căpitan, el a demandat, ca 140 de inși să fie închisi pe 48 de ore, fiind-că nu a fost la controlă unul fiecare în cercul seu, unii au arătat adevărul dela comună, ba chiar dela medic, că în acel timp un fost bolnavi, dar' nici pe unu n'au voit deloc să-l asculte.

Celalalt oficer, cu numele Lauterbach încă mai tare și-a arătat puterea, față de cei 140 de inși nevinovați, dar' acestuia și rangul îi era mai mare, căci era major. El a demandat ca vre-o 600 de saci să se care dintr'un magazin într'altul ca acest magazin să fie locul de închisoare.

Strict a demandat și la inteligenți să care la saci, și așa au fost siliiți mulți dintre inteligenți a căra la saci, și se poate că unii în viața lor nu au ridicat saci.

În magazin au stat 49 de ore acei 140 de inși în mijlocul iernei fără foc.

În 1 Ian. 1896 au eșit afară acei 140 inși, ducând cu ei ca suvereni și animale mișcătoare din toalele rămase de rezerviști. Eată ce lucruri se pot întâmpla în secolul al 19-lea în Ungaria civilisată. Vale a-d-e Mureș, 6 Ianuarie v. 1896.

Nicolau Todor, econom.

Invitări. Tinerimea română din Oradea-mare arangiază Concert împreună cu dans la 16/28 Ianuarie 1896 în sala cea mare a hotelului „Arborele-verde“ pentru ajutorarea tinerimii studioase din loc la care invită cu toată onoarea. Începutul precis la 7 ore seara. Prețul de intrare pentru persoană 2 fl., pentru familie 5 fl. Suprasolvirile generoase se primesc cu mulțumită la adresa cassarului George Drimba (N.-Magyar-utca) și se vor cuita pe calea publicației. În pauză se vor juca „Călușerul“ și „Bătuta“. Program: 1. „Inul unirii“, de C. Porumbescu (cor mixt); 2. „Moartea lui G. Șincăi“, poezie de Popfiu, decl. de d-șoara Marietta Iernea; 3. „Cista“, de C. Porumbescu, exec. de corul tinerimii; 4. „Doi ochi“, de Gr. Ventură, cântată de d-șoara Veturia Ciordășiu, acomp. pe pian de d-șoara Lucreția Zigre; 5. „Ovid“, dialog de V. Alexandri, decl. de I. Coste și A. Pința; 6. Fragment din „Cavaleria rustică“, de Mascagni exec. pe violină de S. Pop, acomp. pe pian de d-șoara Delia Marinescu. „Ruga dela Chișteu“ comedie populară cu cântece într'un act de Josif Vulcan.

Tinerimea română din Cluj are onoare a vă invita la Concertul împreună cu dans, ce-l va arangia Luni, în 3 Februarie 1896 st. n. în sala „Redutei Urbane“. Venitul este destinat pentru ajutorarea tinerilor universitari lipsiți de mijloace, la înscriere și depunerea examenelor. Începutul precis la 7 ore seara. Comitetul arangiator: Drd. Valeriu Laslo, președinte; Iuliu Pop, v.-președinte; Emil Nemes, v.-președinte; Aurel Ciortea, secretar I.; Valer Moldovan, secretar II.; Iustin Pop, cassar; Patriciu Barbu, controlor. Prețul intrării: 2 fl. de persoană; 3 fl. de familie de 2 membri, ear' pentru ceilalți de fiecare 1 fl.; un bilet de fereastră: seria I. 2 fl., seria II. 1 fl. 50 cr., de galerie 1 fl. Biletele se pot procura în 2 și 3 Februarie în localitatea Casinei-Române din Cluj (Föter, Nr. 17) ear' în seara concertului la casa. Ofertele marinoase se primesc cu mulțumită și se cuitază în public. În pauza se vor presenta jocurile „Călușerul“ și „Bătuta“.

Tinerimea română din Lugoj vă invită la Petrecerea împreună cu reprezentarea teatrală și concert, care o va arangia Duminecă în 31 Decembrie 1895 (12 Ianuarie 1896) în localitățile hotelului „Concordia“. Începutul la 7¹/₂ ore seara. Prețul de intrare: pentru persoana 80 cr., pentru familie 2 fl. Venitul curat e destinat pentru fondul reuniunii rom. de cântări și muzică din Lugoj.

Invitarea la petrecerea e dans ce se va arangia Duminecă în 12 Ianuarie 1896 st. n. în sala noului hotel numit „Detunata“. Înainte de petrecere reprezentarea teatrală. („Herscu Bocegiul“ și „Rosaliile“ de V. Alexandri). După teatru se vor juca „Călușerul“ și „Bătuta“. Venitul curat e destinat pentru Reuniunea femeilor române din Abrud și giur. Comitetul arangiator.

Din public.*)

Declarațiune.

Stimată Redacțiune!

În nrul 270 din 3/15 Decembrie 1895, în cronică, sub titlu: „Apucături ovreiești“, oare-cineva din tuță strigă protopretorului cercului Sibiu următoarele:

„Nici nu ne mirăm, că dl Bența a părăsit această țeară nefericită, fiind persecutat și din partea protopretorului, din singurul motiv, că e Român“.

Ca oficial subaltern român, neavând însă nici datină, nici lipsă a m. înșina, fiind independent în lucrare precum și conștienșos în purcedere, pentru constatarea adevărului îmi țin de datorință a face următoarea

Declarațiune.

Protopretorul cercului Sibiu aici nu e cunoscut ca persecutător al oficialilor români, e cunoscut însă ca șef al cercului, cu mult tact și bunăvoință față de fiecare oficial român.

De atare afirmare numai un individ ușor crezător, sau mai bine zis reușcios, s'a putut folosi, sau vre-un fost oficial neglijent, pe care protopretorul l'a reglementat la timp, cunoscându-și și această chemare, unde trebuința cere. Provoce pe colegii mei români din cerc, să-mi dovedească contrarul.

Resping deci cu dispreț afirmarea reușcioasă și peste măsură îndrăznească.

Rășinari, în 9 Ianuarie 1896

Mich. Jourca,
notar.

Pentru cele cuprinse în rubrica această re dațiunea nu primește răspunderea.

„TRIBUNA“

la
Cu 31 Decembrie v. 1895 expiră abonamentele lunare, cuartale, semestrale și anuale.

Domnii abonați sunt rugați a grăbi cu reînnoirea abonamentelor lor, pentru regulata expediție a foii.

Abonamentele se fac prin mandate postale și numai pentru un timp, care începe cu prima și se termină cu ultima luni, după stilul vechiu.

Abonamentul anual costă . . . 14 fl. — cr.
Abonamentul semestral . . . 7 fl. — cr.
Abonamentul trilar . . . 3 fl. 50 cr.
Abonamentul lunar costă . . . 1 fl. 20 cr

Este în interesul dlor abonați, ca adresele să fie însemnate cât se poate de corect și legibil.

Domnii abonați vechi sunt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fășile, în care li-s'a trimis „Tribuna“ până aoum.

Administrațiunea.

Mai nou.

Earași la judecatorie...

Domnul Dr. Ioan Rațiu este citat pe astăzi la 3 ore la judecătoria cercuală din loc.

Citarea ce i-s'a inmanuat dînsului și câtorva martori vorbește de un delict polițial de presă (*sajtőrendőri kihágás*) și amenință, că dacă nu se va presenta de bunăvoie, va fi escortat.

Procesul acesta este intentat, ce e drept, de către procuratura de aici, dar' la arătarea făcută de dl T. L. Albini.

Sântem informați că dl T. Liviu Albini s'a plâns foarte pe larg la procurorul de aici, care a luat cu dînsul un protocol și pe baza acestuia a pornit procesul. Domnul Albini se plânge că Dr. Rațiu s'a amestecat în afacerile sale, că poliția, la cererea d-sale (L. Albini) a adus hotăriri contrazicătoare, că Dr. Rațiu a scos „Tribuna“ fără-că dl Albini s'fi avut vre-o înfririre asupra ei.

Scurt, după-ce dl T. L. Albini, nu s'a putut feri cu poliția, înainte căreia a dus pe presidentul Dr. Rațiu ca pe un turburător al păcii casnice — a recurs la procurorul, ca acesta să-i facă dreptate.

Cine ar fi crezut vre-odată, ca un Român, și încă „tribunist“, să recerce pe procurorul unguresc, această sinistră figură a timpurilor noastre, pentru-ca să-și caute dreptul — în contra presidentului partidului național Dr. Ioan Rațiu.

Eată cine duce chestiunea română înaintea procuraturii și a judecătorilor ungurești!

O „rugare“.

Domnii T. L. Albini, Ioan Russu-Șirianu și G. Bogdan-Duică au publicat în „Gazeta Transilvaniei“ o scrisoare, în care se roagă de public românesc, ca să-și suspende judecata asupra celor săvârșite de domniile lor, până-ce nu vor zice și ei o vorbă în chestiune. Va să zică publicul românesc să nu judece, până nu vor judeca forurile ungurești.

În legătură avisăm, că mâne se ține pertractarea în cauza secuestrării „Institutului Tipografic“. Judecătoria cercuală va hotărî asupra „Excepțiilor“ dlui L. Albini.

Bibliografie.

A apărut: „România Agricolă“. Studiu ecoomic de Dr. George Maior, profesor de agricultură și fost estimat expert la banca agricolă. Motto: „Sărac în țeară săracă“. Eminescu. București 1895.

„Raportul camerei de comerț și industrie“ din Brașov, despre situațiunea economică din circumscripția ei în anul 1894. Brașov, 1895

A apărut în editura librăriei Carol Müller Poesii de Ioan N. Roman; poetul gingaș și delicat, atât de căutat și atât de apreciat de toți cetitorii de gust și-a adunat toate frumoasele sale producțiuni într'un volum, care a apărut acum de curând și căruia presa i-a făcut o călduroasă primire, justificată de valoarea operei literare a dlui Roman.

Volumul în elegantă ediție, cu 230 pagine, se vinde cu prețul de 1 leu (50 cr.)

La Institutul Tipografic în Sibiu se află de vânzare următoarele noutăți musicale:

- Liniste. Vals pentru piano de Dimitrie St. Cristide . . . 1.—
- Am plâns. Romanță pentru voce și piano de Alphonse Cirillo . . . —.75
- Singurătatea. Romanță pentru voce și piano de Alphonse Cirillo . . . —.75
- Claire. Polca pentru piano de Alph. N. Ochialbi . . . —.25
- Institutiunile-Unite. Vals pentru piano de Carol Decker . . . 1.—
- Sërba Bucureștilor, pentru piano de Const. Dimitrescu . . . —.50
- Sërba mirilor. De C. Dimitrescu . . . —.50
- Iubileul. Marș de Gh. Fotino . . . —.75
- Surorile. Hora de Gh. Fotino . . . —.50
- Elisa. Polca franceză de G. Ionescu . . . —.50
- Zéphir. Polca mazarca de G. Ionescu Souvenir de Zürich. Polca mazarca de Anton Kneisel . . . —.50
- Pas de quatre original. De Mayer Lutz . . . —.50
- Galvotte de la Princesse „Marie“. De Michel Margaritescu . . . —.75
- Les beaux yeux. Valse pentru piano de Mathilde Mironescu . . . 1.—
- Teranța. Cântec popular pentru voce și piano de Costache Moinaru Hora înfrățirii, pentru piano de P. G. Nițescu . . . —.75
- La tine copiliță dragă. Romanță de Droianu . . . —.50
- Toujours avec argent. Polca franceză pentru piano de Sig. Paulmann
- La blonde. Polca mazarca pentru piano de Sigismund Paulmann
- Turda. Marș patriotic de Paulmann
- Hora reginei. De Sigis. Paulmann . . . —.25
- Sërba papușelor. De Sig. Paulmann
- Marș turcesc. De Sigis. Paulmann
- Intermezzo pentru piano de M. Capșa
- Les fleurs de Maiu. Valse de Ant. Cirillo . . . 1.—
- Sërba ofițerilor. De C. Dimitrescu
- La fille du Marin. Valse de Ivanovici
- Daisy Bell. Valse (All Right) de C. Kaps . . . —.75

La comendele din afară să se adaugă pentru porto postal totdeauna încă 5 cr., ear' pentru expediție recomandată 2 cr. v. a. Pentru siguranța expediției se recomandă modalitatea din urmă.

Călimdarul zilei.

30 Dec. 1895. (11 Ianuarie 1896).

Italia: S. Muc. Anisia.

Gregorian: Higin

Soarele: răsare 8.07 apune 3.56 m.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 10 Ianuarie n. 8 ore dimineața.

Presiunea atmosferică în mm. (Mediul lunar 736.5)	Temperatura suprafeței	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vântului
Observat	Diferența din prezintă		
80.6	+9.1	-10.8 — 10.8 — 13.7	0

Din țeară 10 Ianuarie n. 7 ore dimineața.

Stațiunile	Presiunea atmosferică în mm.	Temperatura Celsius	Vântul
Budapesta	760	+ 11.9	N 8
Sátmar	760	+ 15.2	SO 2
Cluj	753	+ 17.0	V 2
Orșova	—	—	—
Arad	761	+ 9.8	—
Pancsova	761	+ 13.0	V 2

Sosiți în Sibiu.

În 10 Ianuarie n. 1896.

Hotel „Neurhrer“. L. Fodor din Abrud, Molnar din Făgăraș și S. Doboly, toți proprietari. Lischel, prot. E. Ziffer din Viena și Frankl din Budapesta, voiajori. Lemberg-r din B. dapesta, T. Tripdon din Bistrița, R. Kovács și D. Tollas, toți comercianți.

Hotel „Meltzer“. Lutsch, comerciant din Agnita. Moldovan, notar din Wels Pindur, econom din Cârțoara. D-na Brankney și D-na Muntean din Beiuș.

Hotel „Împăratul Romanilor“. Both, director de școlă din Sighișoara. Dr. Mihali, avocat și Pop de Băsești din D.-j. Patifia, avocat din Alba-Iulia. Dr. Kovács din Cluj. Salassy, privatier și Horovitz, omieriant din Cluj. Sounerstein, comerciant și Spiller, actor din Budapesta. D-na Hauenschild, din Brașov. Nemes, privatier din Făgăraș.

Teatru orașeneso în Sibiu.

Sâmbătă, 11 Ianuarie n. 1896:

„Der Traum ein Leben“

Dramă în 7 acte.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 8 Ian. n. 1896.

Semințe	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.		Prețul per 100 chilo	
		dela	până	dela	până
Grâu					
Bănățeneș nou	77	6.60	6.70	6.65	6.80
Grâu dela Tisa	77	6.65	6.75	6.75	6.85
Grâu „Pesta“	77	6.60	6.70	6.65	6.75
Grâu de Alba-Reg.	77	6.60	6.70	6.65	6.80
„Badca“	77	6.70	6.80	6.80	6.90
Grâu ung. de Nord	77	—	—	—	—

Cursul pieții din Sibiu.

Din 10 Ianuarie n. 1896

Hârtie-monetă română	Cump.	9.4	vând.	9.60
Lire turcești	—	10.50	—	10.60
Imperiali	—	9.61	—	9.64
Ruble rusești 100 r.	—	128	—	130
Galbeni	—	5.70	—	5.75

Bursa din Budapesta.

Din 8 Ianuarie n. 1896

Renta de aur ung. 6%	—
„ de aur ung. 4%	120.50
„ ung. val. cor. 4%	98.25
Imprumutul căilor ferate ung.	128.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	119.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	100.50
Bonuri rurale ung.	97.—
„ croate slavone	98.25
Obligațiunile desp. regaliilor	100.—
Imprumut cu premiu ung.	154.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	140.—
Renta de hârtie austriacă	99.—
„ de argint austriacă	99.—
„ de aur austriacă	130.—
Losurile austriace din 1860	1010.—
Acțiunile băncii austro-ungare	488.—
„ de credit ung.	291.—
„ „ austr.	—
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și econom. „Albina“	100.75
Argintul	—
Galbeni împărătești	5.71
Napoleon-d'ori	9.58
Mărci 100 imp. germane	59.05
Londra 25 Livre sterlingi	121.—

Bursa de Viena.

Din 8 Ianuarie n. 1896

Renta de aur ung. 6%	—
„ „ „ 4%	120.70
Renta ung. v. c. 4%	98.—
Imprumutul căilor ferate ung.	128.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	119.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	100.40
Bonuri rurale ung.	96.85
„ croate-slavone	101.—
Imprumut cu premiu ung.	157.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	147.—
Renta de hârtie austriacă	99.55
„ de argint austriacă	99.55
„ de aur austriacă	130.80
Losuri austriace din 1860	1018.—
Acțiunile băncii austro-ungare	488.—
„ de credit ung.	291.—
„ „ austr.	—
Argintul	—
Galbeni împărătești	5.72
Napoleon d'ori	9.50
Mărci 100 imp. germane	59.05
Londra 10 Livre sterlingi	121.—

Bursa de București.

Din 27 Dec. r. — 4 ore p. z.

Casa	
Renta rom. per 1875 5%	100
Renta română amort. 5%	97
Renta (Schuldverschreib.)	99
Oblig. de stat C. F. R. 6%	—
Renta rom. (Rur. conv.) 6%	100
Imprumutul municipal 5%	57
Scrisuri func. rurale 5%	—
Scrisuri func. rurale 7%	—
Idem urbane 7%	—
„ 5%	102
Banca-Nat. (100 lei vara. într.)	47

